

ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ สำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน* Effect of the Empowerment Enhancement Program for Caregivers on Positive Discipline among Preschool Children*

สุวรรณา หมูจุน, พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)¹

Suwanna Moojun, M.N.S. (Pediatric Nursing)¹

จุฑามาศ โชติบาง, ป.ร.ด. (การพยาบาล)²

พัชรีย์ วรกีจพูนผล, ป.ร.ด. (การพยาบาล)³

Jutamas Chotibang, Ph.D. (Nursing)²

Patcharee Woragidpoonpol, Ph.D. (Nursing)³

Received: February 22, 2025

Revised: May 5, 2025

Accepted: May 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 38 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 19 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินการสร้างวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน มีค่าความเชื่อมั่น .89 ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน 2565 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test, Fisher's exact test, paired *t*-test และ independent *t*-test

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

* Master's Thesis of Nursing Science Program in Pediatric Nursing, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

¹ มหบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Master, Program in Pediatric Nursing, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

¹ ผู้เขียนหลัก (Corresponding author) E-mail: moojunza@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

² Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University: Major Advisor

³ รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

³ Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University: Co-advisor

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 31.807, p < .001$) และ 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 27.452, p < .001$)

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ครูปฐมวัยควรนำโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ผู้ดูแลมีการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ การสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน
ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน

Abstract

This quasi-experimental research aimed to investigate the effect of the empowerment enhancement program for caregivers on positive discipline among preschool children. The participants consisted of 38 caregivers for preschool children who lived in Ontai Sub-district, San Kamphaeng District, Chiang Mai Province. They were equally divided into an experimental group ($n = 19$) and a control group ($n = 19$). The research instruments included an empowerment enhancement program for caregivers on positive discipline among preschool children, a personal information record form, and a positive discipline assessment form with a reliability of .89. The implementation and data collection were conducted from April to June 2022. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-square test, Fisher's exact test, paired t -test, and independent t -test.

The research results revealed that 1) after the experiment, the experimental group had a statistically significantly higher mean score of positive discipline among preschool children than before the experiment ($t = 31.807, p < .001$); and 2) after the experiment, the experimental group had a statistically significantly higher mean score of positive discipline among preschool children than the control group ($t = 27.452, p < .001$).

This research suggests that preschool teachers should adopt this empowerment enhancement program for caregivers of preschool children in child development centers. This will help the caregivers perform effective positive discipline among preschool children.

Keywords: Empowerment enhancement program, Positive discipline among preschool children, Caregivers of preschool children

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กวัยก่อนเรียนอายุ 3–6 ปี เป็นช่วงวัยเริ่มต้นของการเรียนรู้ มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (ปราวณี เมืองน้อย, สุชาติพิศ เอมเปรมศิลป์, พัญญ์ โรจน์นพามงคล, วินัดดา ปิยะศิลป์, และอิสราภา ชื่นสุวรรณ, ม.ป.ป.) โดยเฉพาะพัฒนาการทางสมองที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จากนั้นจะค่อนข้างคงที่ไปตลอดชีวิต (ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์, 2563) ซึ่งพัฒนาการที่ดีของเด็กวัยก่อนเรียนเกิดจากผู้ดูแลให้การอบรมเลี้ยงดูโดยตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เหมาะสมตามวัย และส่งเสริมความมีระเบียบวินัยโดยวิธีการที่ปราศจากการใช้ความรุนแรง จากสถานการณ์ปัจจุบันในช่วงศตวรรษที่ 21 การสร้างวินัยเชิงบวก (positive discipline) นับเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสมองและการพัฒนาศักยภาพของเด็ก แต่จากการศึกษาพบว่ามีการกระทำต่อเด็กโดยใช้ความรุนแรงมากขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ จากการสำรวจการเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ผู้ดูแลใช้วินัยเชิงลบกับเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO, 2015) ได้ให้คำนิยามการใช้วินัยเชิงลบว่า เป็นการควบคุมพฤติกรรม ใช้คำสั่งหรือวิชีลงโทษเด็กหากเด็กทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เด็กจะรู้สึกภูมิใจในตนเองต่ำและรู้สึกเสียเกียรติ ทำให้สมองไม่พร้อมที่จะเรียนรู้ เป็นผลให้จัดการกับสภาวะทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้พบว่า ผู้ดูแลใช้การลงโทษในเด็กวัยก่อนเรียนมากกว่าร้อยละ 80 และเด็กเคยถูกผู้ดูแลทำร้ายทางจิตใจด้วยคำพูดมากกว่าร้อยละ 70 (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2559) โดยมีเหตุจูงใจเพียงเพราะผู้ดูแลต้องการควบคุมพฤติกรรมของเด็กวัยก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า การตีและการดุด่าว่ากล่าวที่ก่อให้เกิดความอับอายและความเจ็บใจ จะทิ้งร่องรอยบาดแผลในรูปแบบประสบการณ์ที่เลวร้ายไว้ให้กับเด็ก และส่งผลต่อพัฒนาการทางสมอง (ประเสริฐ

ผลิตผลการพิมพ์, 2563) แสดงให้เห็นว่า เด็กวัยก่อนเรียนในประเทศไทยยังคงได้รับการดูแลโดยใช้วินัยเชิงลบ ดังนั้น การสร้างวินัยเชิงบวกจึงนับเป็นวิธีการหนึ่งของการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

การสร้างวินัยเชิงบวกเป็นการปฏิบัติต่อเด็กโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงทั้งทางวาจาและการกระทำ ให้ความเคารพในสิทธิของเด็ก เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กทั้งด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นวิธีที่ไม่มีการลงโทษเด็ก แต่เป็นการชี้แนะ ให้เหตุผล เป็นการเลี้ยงดูเด็กด้วยความเข้าใจ มีการให้เกียรติและการยอมรับโดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และตัดสินใจด้วยตนเอง (Nelsen, Erwin, & Duffy, 2007) จากการศึกษาพบว่า การเลี้ยงดูเด็กโดยใช้วินัยเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการทางสมอง สังคม อารมณ์ การสื่อสาร และพฤติกรรม โดยเด็กที่ได้รับการสร้างวินัยเชิงบวกจะมีความสามารถทางเชาว์ปัญญา รวมถึงการคิด การเชื่อมโยง การใช้เหตุผล สูงกว่าเด็กที่ไม่ได้ถูกเลี้ยงดูด้วยวินัยเชิงบวก (ปิยวลี ธนเศรษฐกร และปณิดา ธนเศรษฐกร, 2556) มีความพร้อมในการเรียนในโรงเรียน และมีปัญหาพฤติกรรมน้อยลง (จุฬาลักษณ์ ยะวิญชาญ, วิชาภรณ์ คันทะมูล, และระบบ เนตรทิพย์, 2562) อีกทั้งการสร้างวินัยเชิงบวกของครูและผู้ดูแลทำให้เด็กเพิ่มความสามารถด้านการศึกษาและพัฒนาความสามารถทางอารมณ์และสังคม เด็กสามารถควบคุมตนเอง และปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Kersey, 2006) จะเห็นได้ว่า การเลี้ยงดูเด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวกมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียนอย่างยิ่ง (นัยพินิจ คชภักดี, 2557)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัจจัยในการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลกับเด็กวัยก่อนเรียน และเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกหรือการจัดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้ดูแล (American Academy of Pediatrics, 1998) จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

กับการสร้างวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนพบว่า ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนมีการรับรู้ประโยชน์ของการสร้างวินัยเชิงบวกและการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว ในการสร้างวินัยเชิงบวกในระดับสูง โดยทั้งสองปัจจัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน แสดงว่าผู้ดูแลเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน ปัจจุบันจึงมีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวกให้แก่ผู้ดูแลอยู่เสมอ (มัทรี พงศ์สัมพันธ์, 2563) อย่างไรก็ตาม การสร้างวินัยเชิงบวกยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากผู้ดูแลยังขาดการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการสร้างวินัยเชิงบวก ขาดการมีส่วนร่วม ไม่ได้ทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กับลูก ในขณะเดียวกัน การเข้าถึงหนังสือสำหรับเด็กซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และจินตนาการ ยังเป็นไปอย่างจำกัด (สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย, 2563) จากการสำรวจขององค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย พบว่า บิดาและมารดาร้อยละ 70 ไม่ได้ทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กับลูก และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 59 มีหนังสือเด็กที่บ้านไม่ถึง 3 เล่ม (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2560) ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ดูแลมีการสร้างวินัยเชิงบวกได้อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจมาใช้ในการส่งเสริมความสามารถของผู้ดูแลสำหรับการสร้างวินัยเชิงบวกแก่เด็กวัยก่อนเรียน ตามแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ของ Gibson (1991) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการช่วยเสริมสร้างให้บุคคล กลุ่มคน ชุมชน และองค์กร ได้พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถสำหรับควบคุมตัดสินใจ ตลอดจนสามารถจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตได้ (Hyun, Nam, & Kim, 2019) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การค้นพบสถานการณ์จริง (discovering reality) 2) การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical reflective) 3) การตัดสินใจเลือก

วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติ (taking charge) และ 4) การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (holding on) หากผู้ดูแลได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ จะช่วยให้มีความสามารถ เกิดความมั่นใจ และรู้สึกรว่าตนเองมีพลังอำนาจในการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนได้

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งคาดว่าโปรแกรมจะช่วยให้ผู้ดูแลรับรู้พลังอำนาจของตนเอง มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการสร้างวินัยเชิงบวก ช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลกับเด็กวัยก่อนเรียน และคงไว้ซึ่งพฤติกรรมในการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางให้บุคลากรสาธารณสุขและผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนมีการสร้างวินัยเชิงบวกที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

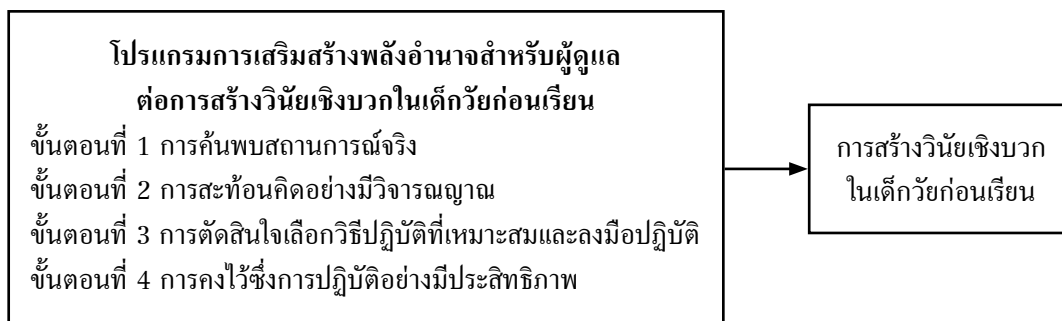
สมมติฐานการวิจัย

1. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ ของ Gibson (1991) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม ในการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การค้นพบสถานการณ์จริง โดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลเด็กวัยก่อนเรียน เพื่อให้ผู้ดูแลเกิดการรับรู้ ทำความเข้าใจข้อมูลและปัญหาที่พบในการสร้างวินัยเชิงบวก ยอมรับเหตุการณ์และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนตามความเป็นจริง 2) การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการให้ผู้ดูแลทำความเข้าใจปัญหาคิดวิเคราะห์ ตระหนักถึงความสามารถของตนเอง แสวงหาแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อตัดสินใจและจัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ 3) การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและ

ลงมือปฏิบัติ ผู้ดูแลเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เลือกปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมและดีที่สุดโดยใช้เหตุผลของตนเอง ซึ่งการตัดสินใจนั้นเป็นวิธีการที่แก้ปัญหาให้กับตนเองได้ เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และ 4) การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดูแลปฏิบัติการสร้างวินัยเชิงบวกแก่เด็กวัยก่อนเรียนด้วยความมั่นใจ และคงไว้ซึ่งพฤติกรรมในการสร้างวินัยเชิงบวกที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหากผู้ดูแลได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติการสร้างวินัยเชิงบวกได้อย่างถูกต้อง ทำให้รู้สึกมั่นใจ รู้สึกมีพลังอำนาจ มีความสามารถที่จะคงไว้ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้น และสามารถสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) ชนิดสองกลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง (two-group pretest-posttest design) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล

ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) อายุ 18–60 ปี มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด และอาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับเด็ก 2) ได้ดูแลเด็กมาแล้วอย่างน้อย 1 เดือน 3) สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน และเข้าใจภาษาไทยได้ 4) สามารถใช้งานแอปพลิเคชันไลน์ได้ และ 5) ยินยอม

เข้าร่วมการวิจัย ส่วนเกณฑ์การยุติการเข้าร่วมการวิจัย คือ เข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามแผนการวิจัย และขอถอนตัวจากการวิจัย กำหนดขนาดตัวอย่างตามหลัก การวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (power analysis) ของ Cohen (1992) โดยใช้โปรแกรม G*Power 3 (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2007) โดย กำหนดขนาดอิทธิพล (effect size) ขนาดสูง เท่ากับ .88 ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 และอำนาจ การทดสอบเท่ากับ .80 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 17 คน (กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม) รวมจำนวน 34 คน และเพื่อเป็นการทดแทนในกรณีที่มีการสูญหาย ของกลุ่มตัวอย่าง จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 10 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นกลุ่มละ 19 คน รวม จำนวน 38 คน จัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมโดยจับคู่ตามอายุ และระดับการศึกษา

เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อ การสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ ของ Gibson (1991) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย กิจกรรม 5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ใช้เวลา 60 นาที เป็นขั้นตอน การค้นพบสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้ดูแลเข้าใจข้อมูล และปัญหาที่พบในเด็กวัยก่อนเรียนที่ถูกต้อง ยอมรับ เหตุการณ์และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนตามความ เป็นจริง ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยให้ความรู้เรื่องสภาพ ปัญหาการเลี้ยงดูและพฤติกรรมของเด็กวัยก่อนเรียน ที่มีสาเหตุมาจากการเลี้ยงดูโดยใช้วินัยเชิงลบ สื่อที่ใช้ คือ วิดีทัศน์ และคู่มือการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ดูแล เด็กวัยก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ประกอบด้วยสาระ และภาพประกอบเกี่ยวกับ ความหมายและลักษณะ ของเด็กวัยก่อนเรียน พัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียน ความหมายและความสำคัญของการสร้างวินัยเชิงบวก

ในเด็กวัยก่อนเรียน และหลักการและเทคนิคการสร้าง วินัยเชิงบวก) 2) ผู้วิจัยให้เปรียบเทียบลักษณะของเด็ก วัยก่อนเรียนที่ได้รับการสร้างวินัยเชิงบวกกับที่ได้รับ การสร้างวินัยเชิงลบ และ 3) ผู้วิจัยให้ซักถามข้อสงสัย และระบายความรู้สึก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจสถานการณ์ ในการดูแลเด็กวัยก่อนเรียน

กิจกรรมที่ 2 ใช้เวลา 30 นาที เป็นขั้นตอน การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้ผู้ดูแลเกิด ความตระหนักถึงการสร้างวินัยเชิงบวก อันนำไปสู่ การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยบรรยายความหมายและลักษณะของเด็กวัย ก่อนเรียน พัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียน และความหมาย และความสำคัญของการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัย ก่อนเรียน สื่อที่ใช้ คือ ภาพนิ่ง พร้อมแจกลูกมือการสร้าง วินัยเชิงบวกของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน 2) ผู้วิจัยให้ เปรียบเทียบลักษณะของเด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับฟัง จากการบรรยายกับเด็กวัยก่อนเรียนที่อยู่ในความดูแล ของตนเอง 3) ผู้วิจัยให้เล่าประสบการณ์การสร้างวินัย เชิงบวก และสะท้อนคิดถึงผลดีของการสร้างวินัยเชิงบวก ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการสร้าง วินัยเชิงบวก ผลกระทบของการไม่สร้างวินัยเชิงบวก และให้บอกวิธีการที่ใช้ในการสร้างวินัยเชิงบวก 4) ผู้วิจัย นำเสนอหลักการและเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก สื่อที่ใช้ คือ ภาพนิ่ง และ 5) ผู้วิจัยให้พูดคุยกันเกี่ยวกับ วิธีการสร้างวินัยเชิงบวกที่ควรนำมาใช้

กิจกรรมที่ 3 ใช้เวลา 30 นาที เป็นขั้นตอน การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ดูแลตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมในการสร้าง วินัยเชิงบวกที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมและดีที่สุดสำหรับเด็กวัยก่อนเรียน ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยให้เลือกวิธี การสร้างวินัยเชิงบวกที่เหมาะสม และให้ซักถามข้อสงสัย และ 2) ผู้วิจัยให้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างวินัย เชิงบวกตามตารางเวลากิจกรรมของเด็กหรือลักษณะ พฤติกรรมของเด็ก โดยผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษา และแจ้งให้ ดำเนินงานตามแผนการจัดกิจกรรมที่จัดทำขึ้น โดยมอบ

QR code และให้เข้ากลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ “การเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน” พร้อมส่งคู่มือการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งจัดทำเป็นสื่อดิจิทัลในกลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ และอธิบายวิธีการใช้

กิจกรรมที่ 4 ใช้เวลาครั้งละ 10 นาที เป็นขั้นตอนการทบทวนซึ่งการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ดูแลเกิดความมั่นใจในการสร้างวินัยเชิงบวก รู้สึกว่าตนเองมีพลังอำนาจ มีความสามารถที่จะคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่แก้ไขปัญหานั้น ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยกระตุ้นให้ดำเนินงานตามแผนการจัดกิจกรรมที่จัดทำขึ้น และติดตามการสร้างวินัยเชิงบวกสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (รวมจำนวน 6 ครั้ง) ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ หรือการโทรศัพท์ 2) ผู้วิจัยให้กำลังใจความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ วิธีการจัดการปัญหาและอุปสรรค และ 3) ผู้วิจัยให้คำปรึกษา กล่าวชมเชย และให้กำลังใจ

กิจกรรมที่ 5 ใช้เวลา 30 นาที ดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยให้ประเมินตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการสร้างวินัยเชิงบวก และให้เสนอแนวทางแก้ปัญหาและอุปสรรค และ 2) ผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ เสริมสร้างความมั่นใจในการสร้างวินัยเชิงบวก กล่าวชมเชยว่าเป็นผู้มีความสามารถ มีความเอาใจใส่ และมีการตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่ดี

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศของผู้ดูแล อายุของผู้ดูแล ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ความสัมพันธ์กับเด็ก อาชีพ รายได้ของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ ระยะเวลาที่ดูแลเด็กในรอบวัน การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก เพศของเด็ก และอายุของเด็ก จำนวน 12 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ

ชุดที่ 2 แบบประเมินการสร้างวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ มัทรี พงศ์สัมพันธ์ (2563) จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามทางบวก จำนวน 10 ข้อ และข้อคำถามทางลบ จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ จากคะแนน 1-4 ของข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ไม่เคยเลย เกิดขึ้นน้อยครั้ง เกิดขึ้นบางครั้ง และเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่วนข้อคำถามทางลบให้คะแนนในลักษณะตรงกันข้าม สำหรับเกณฑ์การแปลผลคะแนน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มีการสร้างวินัยเชิงบวกในระดับต่ำ (20-40 คะแนน) ในระดับปานกลาง (41-60 คะแนน) และในระดับสูง (61-80 คะแนน)

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือนี้ ผู้วิจัยนำโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน และคู่มือการสร้างวินัยเชิงบวกของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านพัฒนาการเด็ก อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจ อาจารย์พยาบาลด้านกุมารเวชศาสตร์ที่มีประสบการณ์การดูแลเด็กวัยก่อนเรียน (2 คน) และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลเด็กวัยก่อนเรียน (2 คน) ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ และนำแบบประเมินการสร้างวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนไปทดลองใช้กับผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล 1 กิตติจักรอำเภอมืองตาก จังหวัดตาก ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของครอนบาช ได้ค่าเท่ากับ .89

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้ 1) หลังจากโครงร่างวิจัยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (เอกสารรับรอง เลขที่ 012/2565 วันที่ 4 มีนาคม 2565) และได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล จากเทศบาลตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง

จังหวัดเชียงใหม่ (หนังสือ เลขที่ อว8393(7)/1071 วันที่ 31 มีนาคม 2565) ผู้วิจัยจึงเริ่มดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล และ 2) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขั้นตอนการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล และสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัย รวมทั้งแจ้งว่าข้อมูลจะได้รับการเก็บรักษาเป็น ความลับและนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยจะ นำเสนอข้อมูลในภาพรวม

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการวิจัยจาก ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลออนใต้ ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และขั้นตอนการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มควบคุมทั้งหมด ก่อน โดยในสัปดาห์ที่ 1 พบกลุ่มควบคุมเป็นรายบุคคล ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลออนใต้ แนะนำตัว ดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างตามข้อความชี้แจง การพิทักษ์สิทธิ ให้ตอบแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินการสร้างวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัย ก่อนเรียน ก่อนการทดลอง (pre-test) โดยใช้เวลา ประมาณ 20 นาที จากนั้นในสัปดาห์ที่ 2-7 ให้ดูแล เด็กวัยก่อนเรียนตามปกติ

3. ในสัปดาห์ที่ 8 ผู้วิจัยพบกลุ่มควบคุมเป็น รายบุคคลที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลออนใต้ ให้ตอบแบบประเมินการสร้างวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็ก วัยก่อนเรียน หลังการทดลอง (post-test) โดยใช้เวลา ประมาณ 15 นาที

4. ในสัปดาห์ที่ 9 ผู้วิจัยพบกลุ่มทดลองเป็น รายบุคคลที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลออนใต้ แนะนำตัว ดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างตาม ข้อความชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ ให้ตอบแบบบันทึกข้อมูล ส่วนบุคคล และแบบประเมินการสร้างวินัยเชิงบวกใน ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ก่อนการทดลอง (pre-test) โดยใช้เวลาประมาณ 20 นาที จากนั้นให้ได้รับโปรแกรม

การเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัย เชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน โดยในวันที่ 1 ให้เข้าร่วม กิจกรรมที่ 1 และในวันที่ 3 ให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3

5. ในสัปดาห์ที่ 10-15 ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง เข้าร่วมกิจกรรมที่ 4 โดยดำเนินการสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

6. ในสัปดาห์ที่ 16 ผู้วิจัยพบกลุ่มทดลองเป็น รายบุคคลที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลออนใต้ ให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ 5 จากนั้นให้ตอบแบบประเมิน การสร้างวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน หลัง การทดลอง (post-test) โดยใช้เวลาประมาณ 15 นาที ทั้งนี้ ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม วิเคราะห์ด้วยสถิติ Chi-square test และ Fisher's exact test ตามลักษณะ ข้อมูล การเปรียบเทียบการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็ก วัยก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลัง การทดลอง วิเคราะห์ด้วยสถิติ paired *t*-test เนื่องจาก ข้อมูลมีการกระจายแบบเป็นโค้งปกติ ส่วนการเปรียบเทียบ การสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง วิเคราะห์ด้วย สถิติ independent *t*-test เนื่องจากข้อมูลมีการกระจาย แบบเป็นโค้งปกติ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 100 มีอายุอยู่ในช่วง 30-34 ปี และ 35-39 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84 เท่ากัน โดยมีอายุเฉลี่ย 32.90 ปี ($SD = 3.86$) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.37 ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส คือ อยู่ด้วยกันและจดทะเบียนสมรส คิดเป็น

ร้อยละ 68.42 ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับเด็กโดยเป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84 มีรายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 10,000–15,000 บาทต่อเดือน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84 ทั้งหมดมีรายได้เพียงพอในการใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ดูแลเด็กในรอบวันอยู่ในช่วง 17–24 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 73.68 โดยมีระยะเวลาที่ดูแลเด็กในรอบวันเฉลี่ย 19.32 ชั่วโมง ($SD = 7.36$) ส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก คิดเป็นร้อยละ 78.95 เด็กเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.89 และเด็กมีอายุ 3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.63 โดยมีอายุเฉลี่ย 3.58 ปี ($SD = .69$) ส่วนกลุ่มควบคุม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 89.47 มีอายุอยู่ในช่วง 30–34 ปี และ 35–39 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84 เท่ากัน โดยมีอายุเฉลี่ย 32.90 ปี ($SD = 3.86$) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.37 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คือ อยู่ด้วยกันและจดทะเบียนสมรส คิดเป็นร้อยละ 63.16 ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับเด็กโดยเป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ

89.47 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.10 มีรายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 10,000–15,000 บาทต่อเดือน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.58 ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอในการใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 89.47 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ดูแลเด็กในรอบวันอยู่ในช่วง 17–24 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 78.95 โดยมีระยะเวลาที่ดูแลเด็กในรอบวันเฉลี่ย 20.74 ชั่วโมง ($SD = 5.26$) ส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวก คิดเป็นร้อยละ 63.16 เด็กเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.89 และเด็กมีอายุ 3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.63 โดยมีอายุเฉลี่ย 3.60 ปี ($SD = .79$) เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 31.807, p < .001$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังการทดลอง

ช่วงเวลา	n	M	SD	t	p
ก่อนการทดลอง	19	46.89	3.21	31.807	< .001
หลังการทดลอง	19	73.21	1.65		

3. การเปรียบเทียบการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง

มีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 27.452, p < .001$) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

ช่วงเวลา	กลุ่มทดลอง (n = 19)		กลุ่มควบคุม (n = 19)		t	p
	M	SD	M	SD		
ก่อนการทดลอง	46.89	3.21	45.37	3.95	1.307	.199
หลังการทดลอง	73.21	1.65	45.00	4.16	27.452	< .001

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลในกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ ของ Gibson (1991) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การค้นพบสถานการณ์จริง 2) การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติ และ 4) การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกับการใช้แอปพลิเคชันไลน์ โดยผู้วิจัยมีการให้ความรู้เรื่องสภาพปัญหาการเลี้ยงดู พฤติกรรมของเด็กวัยก่อนเรียน ความสำคัญของการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน หลักการและเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก ให้ผู้ดูแลสะท้อนคิดถึงผลดีของการสร้างวินัยเชิงบวก ให้ร่วมกันเลือกวิธีการสร้างวินัยเชิงบวกที่เหมาะสม และให้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการสร้างวินัยเชิงบวกตามบริบทของเด็กในความดูแล โดยผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษาและกระตุ้นให้ดำเนินงานตามแผนการจัดกิจกรรมที่จัดทำขึ้น มีการติดตามการสร้างวินัยเชิงบวกเป็นระยะผ่านทาง

แอปพลิเคชันไลน์หรือการโทรศัพท์ ซึ่งนับเป็นระบบปรึกษาที่มีการนำเทคโนโลยีมาร่วมบูรณาการในการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก เพื่อเป็นแหล่งการให้ความรู้ เผยแพร่ข้อมูล และแจ้งผลการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีการให้ผู้ดูแลถึงความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ วิธีการจัดการปัญหาและอุปสรรค โดยผู้วิจัยให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับกล่าวชมเชย ให้กำลังใจ และเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ดูแล ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้น ช่วยให้ผู้ดูแลเกิดการทบทวนตนเอง ตระหนักถึงผลดีของการอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก เรียนรู้ช่องทางหรือแหล่งที่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติกิจกรรม มีการเลือกปฏิบัติกิจกรรมในการสร้างวินัยเชิงบวกที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับเด็กวัยก่อนเรียน นอกจากนี้ยังได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น สอบถามปัญหาได้โดยตรง และได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ทำให้สามารถจัดการปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้งที่มีความมั่นใจในการปฏิบัติการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน รู้สึกมีพลังอำนาจในความสามารถของตนเองในการสร้างวินัยเชิงบวก สามารถสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนได้ และสามารถคงไว้ซึ่งการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้ดูแลในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับการศึกษาของสุกฤดา สวนแก้ว (2565) ที่พบว่า หลังการทดลอง บิดามารดาหรือผู้ปกครองในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริม

การมีส่วนร่วมของครอบครัว มีระดับการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลสายตาของเด็กวัยเรียนที่ใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลมากกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มควบคุม และสอดคล้องกับการศึกษาของจุฬาลักษณ์ ยะวิญชาญ และคณะ (2562) ที่พบว่า หลังการทดลอง ผู้ปกครองที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และเสริมสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วม มีทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการและเสริมสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยมากกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูปฐมวัยควรนำโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละครอบครัว เพื่อให้ผู้ดูแลมีการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลต่อการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มอื่น เช่น กลุ่มที่เจ็บป่วยและต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล รวมทั้งศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจในการสร้างวินัยเชิงบวกสำหรับกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ดูแลหลัก เช่น ปู่ย่าตายาย

เอกสารอ้างอิง

จุฬาลักษณ์ ยะวิญชาญ, วิชาภรณ์ คันทะมูล, และระบอบ เนตรทิพย์. (2562). ประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และเสริมสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วม อำเภอปัว จังหวัดน่าน. *วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ*, 6(1), 70-85.

นัยพินิจ คชภักดี. (2557). Neuroscience: Scientific bases of brain-mind-behaviour and development of neuroscience research and education for Thailand. ใน *เอกสารการประชุมสัมมนาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์งานวิจัยเกี่ยวกับสมอง จิตใจ และพฤติกรรม* (น. 1-15). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2563). *เลี้ยงลูกให้ได้ดี 1-200*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์คิดส์.

ปราณี เมืองน้อย, สุรชาติย์ เอมเปรมศิลป์, พญโรจน์มัทนังค, วินัดดา ปิยะศิลป์, และอิสราภา ชื่นสุวรรณ. (บ.ก.). (ม.ป.ป.). *คู่มือสำหรับพ่อแม่เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กตอน เด็กวัยอนุบาล 3-6 ปี*. กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

ปิยวดี ธนเศรษฐกร, และปณิดา ธนเศรษฐกร. (2556). *สรุปย่ออบรมเรื่องหลักการการสร้างวินัยเชิงบวก*. กรุงเทพฯ: สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.

มัทรี พงศ์สัมพันธ์. (2563). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างวินัยเชิงบวก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย. (2563). *สถานการณ์พัฒนาการเด็กไทยจากการสุ่มสำรวจ ปี 2563*. สืบค้นจาก <https://nich.anamai.moph.go.th/th/general-of-50>

สุกฤตา สวนแก้ว. (2565). *ผลของโปรแกรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลสายตาของเด็กวัยเรียนที่ใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัล* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2559). *การสำรวจ สถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2558-2559*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2560). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. สืบค้นจาก <https://www.unicef.org/thailand/th>
- American Academy of Pediatrics. (1998). Guidance for effective discipline. *Pediatrics*, 101(4), 723–728. doi:10.1542/peds.101.4.723
- Cohen, J. (1992). A power primer. *Psychological Bulletin*, 112(1), 155–159. doi:10.1037//0033-2909.112.1.155
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39(2), 175–191. Retrieved from https://www.psychologie.hhu.de/fileadmin/redaktion/Fakultaeten/Mathematisch-Naturwissenschaftliche_Fakultaet/Psychologie/AAP/gpower/GPower3-BRM-Paper.pdf
- Gibson, C. H. (1991). A concept analysis of empowerment. *Journal of Advanced Nursing*, 16(3), 354–361. doi:10.1111/j.1365-2648.1991.tb01660.x
- Hyun, M. S., Nam, K. A., & Kim, H. (2019). Effects of a brief empowerment program for families of persons with mental illness in South Korea: A pilot study. *Issues in Mental Health Nursing*, 40(1), 8–14. doi:10.1080/01612840.2018.1453000
- Kersey, K. C. (2006). *The 101 positive principles of discipline*. Norfolk: Old Dominion University.
- Nelsen, J., Erwin, C., & Duffy, R. A. (2007). *Positive discipline for preschoolers*. New York: Harmony.
- UNESCO. (2015). *Embracing diversity: Toolkit for creating inclusive, learning-friendly environments* (3rd ed.). Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000137522>